

بسمتعالی

طرح درس

سال تحصیلی و نیمسال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (نیمسال دوم)

رشته: ترویج و آموزش کشاورزی پایدار		گروه: ترویج و آموزش کشاورزی	دانشکده: کشاورزی	
گرایش: ترویج کشاورزی پایدار و منابع طبیعی				
مقطع: دکتری				
نام درس: مدل‌ها و روش‌های ارزشیابی در ترویج (Extension Evaluation Methods and Models)				
پیش‌نیاز: ندارد	نوع واحد: تخصصی گرایشی	تعداد واحد: ۲ (۱ نظری و ۱ عملی)		
	نظری		پایه	نوع درس
	عملی	✓	تخصصی	
✓	نظری - عملی		اختیاری	
تلفن داخلی دفتر کار: ۲۰۲۰	شماره دفتر کار: ۰۲۱-۴۸۲۹۲۰۲۰	مرتبۀ علمی: دانشیار	نام و نام خانوادگی مدرس: مسعود بیژنی	
نشانی پست الکترونیک مدرس: mbijani@modares.ac.ir , bijanimasoud@gmail.com				
محل، ساعت‌ها و روزهای تشکیل کلاس				
مکان تشکیل کلاس	ساعت	روزهای هفته		
کلاس گروه ترویج و آموزش	۱۰:۳۰-۱۲	یکشنبه		

رئوس مطالب:

نظری: مفهوم ارزشیابی در گذشته و حال - ویژگی‌های ارزشیابی و تفاوت آن با پژوهش - ضرورت ارزشیابی برای ترویج کشاورزی در عصر حاضر - مفهوم کیفیت در برنامه‌های ترویجی - نقش ارزشیابی در افزایش کیفیت برنامه‌های ترویجی - عناصر ارزشیابی و کاربرد آن در برنامه‌های ترویجی - سنجش نیازها - انواع ارزشیابی - ارزشیابی کمی و کیفی - ارزشیابی تکوینی در برنامه‌های ترویجی و اهمیت آن - نظریه‌ها و فنون ارزشیابی - مدل‌های ارزشیابی در رابطه با ماهیت برنامه‌های ترویجی - فرامدل‌های بدیل برای ارزشیابی برنامه‌های ترویجی - دامنه، ابزار و امکانات و محدودیت‌های ارزشیابی در برنامه‌های ترویجی - تهیه طرح ارزشیابی برنامه‌های ترویجی - مراحل ارزشیابی (تعیین نوع اطلاعات، تعیین زمان و چگونگی گردآوری اطلاعات، ساخت و انتخاب وسیله جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل اطلاعات، نتیجه‌گیری، قضاوت، تفسیر و تصمیم‌گیری)، چگونگی گزارش کردن اطلاعات حاصل از ارزشیابی از برنامه‌های ترویجی.

عملی: دانشجوی موظف است در قالب یک پروژه درسی، تجربیات حاصل از به کارگیری یک مدل و یا روش ارزشیابی در نظام ترویج را مورد تحلیل قرار داده و گزارش آن را در کلاس ارائه نماید.

هدف کلی: شناخت نظریات نوین ارزشیابی و کاربرد آن در ترویج کشاورزی

اهداف ویژه:

- * آشنایی با مفاهیم و تعاریف مرتبط با ارزشیابی؛ مقایسه ارزشیابی با موارد مشابه (ارزیابی، کنترل، نظارت، سنجش، اندازه‌گیری، برآورد و ...)
- * آشنایی با مفاهیم ارزشیابی و مقایسه آن با روش تحقیق؛

- * آشنایی با جایگاه ارزشیابی در ترویج کشاورزی پایدار؛
- * آشنایی با نقش ارزشیابی در افزایش کیفیت برنامه‌های ترویجی؛
- * آشنایی با مفاهیم بهره‌وری و کیفیت در ارزشیابی، ارزشیابی کمی و کیفی؛
- * آشنایی با انواع ارزشیابی؛
- * آشنایی با نظریه‌ها و فنون ارزشیابی؛
- * آشنایی با مدل‌های ارزشیابی در رابطه با ماهیت برنامه‌های ترویجی؛
- * آشنایی با دامنه، ابزار و امکانات و محدودیت‌های ارزشیابی در برنامه‌های ترویجی؛
- * آشنایی با تهیه طرح ارزشیابی برنامه‌های ترویجی؛
- * آشنایی با مراحل ارزشیابی (تعیین نوع اطلاعات، تعیین زمان و چگونگی گردآوری اطلاعات، ساخت و انتخاب وسیله جمع‌آوری، آشنایی با اطلاعات، تجزیه و تحلیل اطلاعات، نتیجه‌گیری، قضاوت، تفسیر و تصمیم‌گیری) و
- * آشنایی با چگونگی گزارش کردن اطلاعات حاصل از ارزشیابی از برنامه‌های ترویجی.

فعالیت‌های یادگیری دانشجویان

- از دانشجویان انتظار می‌رود موارد زیر آشنا شوند و در پایان ترم بر آن‌ها مسلط باشند.
- * مفاهیم و تعاریف مرتبط با ارزشیابی؛ مقایسه ارزشیابی با موارد مشابه (ارزیابی، کنترل، نظارت، سنجش، اندازه‌گیری، برآورد و ...)
 - * مقایسه ارزشیابی با روش تحقیق؛
 - * جایگاه ارزشیابی در ترویج کشاورزی پایدار؛
 - * نقش ارزشیابی در افزایش کیفیت برنامه‌های ترویجی؛
 - * مفاهیم بهره‌وری و کیفیت در ارزشیابی، ارزشیابی کمی و کیفی؛
 - * انواع ارزشیابی؛
 - * نظریه‌ها و فنون ارزشیابی؛
 - * مدل‌های ارزشیابی در رابطه با ماهیت برنامه‌های ترویجی؛
 - * دامنه، ابزار و امکانات و محدودیت‌های ارزشیابی در برنامه‌های ترویجی؛
 - * تهیه طرح ارزشیابی برنامه‌های ترویجی؛
 - * مراحل ارزشیابی (تعیین نوع اطلاعات، تعیین زمان و چگونگی گردآوری اطلاعات، ساخت و انتخاب وسیله جمع‌آوری * آشنایی با اطلاعات، تجزیه و تحلیل اطلاعات، نتیجه‌گیری، قضاوت، تفسیر و تصمیم‌گیری) و
 - * چگونگی گزارش کردن اطلاعات حاصل از ارزشیابی از برنامه‌های ترویجی.

در پایان در قالب یک پروژه عملی (یکی از موارد زیر):

- * قادر باشند در قالب یک پروژه درسی، تجربیات حاصل از به کارگیری یک مدل و یا روش ارزشیابی در نظام ترویج را مورد تحلیل قرار داده و گزارش آن را در کلاس ارائه نمایند.
- * مقاله‌ای را در رابطه با مباحث این درس تهیه و در کلاس ارائه نمایند.

روش ارزشیابی

نمره	معیار
۲	حضور منظم و فعالیت کلاسی
۳	امتحانات کوتاه
۷	پروژه عملی
۸	امتحان نهایی

عناوین تدریس: برنامه پیشنهادی مدرس جهت ارائه در کلاس (براساس سرفصل مصوب)

تاریخ	سرفصل مطالب مورد بحث
هفته اول	مفاهیم و تعاریف مرتبط با ارزشیابی؛ مقایسه ارزشیابی با موارد مشابه (ارزیابی، کنترل، نظارت، سنجش، اندازه‌گیری، برآورد و ...)
هفته دوم	مقایسه ارزشیابی با روش تحقیق؛
هفته سوم	جایگاه ارزشیابی در ترویج کشاورزی پایدار؛
هفته چهارم	نقش ارزشیابی در افزایش کیفیت برنامه‌های ترویجی؛
هفته پنجم	مفاهیم بهره‌وری و کیفیت در ارزشیابی، ارزشیابی کمی و کیفی؛
هفته ششم	انواع ارزشیابی؛
هفته هفتم	نظریه‌ها و فنون ارزشیابی؛
هفته هشتم	مدل‌های ارزشیابی در رابطه با ماهیت برنامه‌های ترویجی؛
هفته نهم	دامنه، ابزار و امکانات و محدودیت‌های ارزشیابی در برنامه‌های ترویجی؛
هفته دهم	تهیه طرح ارزشیابی برنامه‌های ترویجی؛
هفته یازدهم	مراحل ارزشیابی (تعیین نوع اطلاعات، تعیین زمان و چگونگی گردآوری اطلاعات، ساخت و انتخاب وسیله جمع‌آوری، آشنایی با اطلاعات، تجزیه و تحلیل اطلاعات، نتیجه‌گیری، قضاوت، تفسیر و تصمیم‌گیری) و
هفته دوازدهم	چگونگی گزارش کردن اطلاعات حاصل از ارزشیابی از برنامه‌های ترویجی.
هفته سیزدهم	پروژه درسی دانشجویان
هفته چهاردهم	پروژه درسی دانشجویان
هفته پانزدهم	پروژه درسی دانشجویان
هفته شانزدهم	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری نهایی

* لازم به ذکر است که در حین ارائه مطالب فوق، متناسب با هر مبحث و به منظور تکمیل آن، دانشجویان تکالیف درسی خود را بر اساس زمان‌بندی از قبل مشخص شده و زیر نظر استادان درس ارائه می‌کنند.

منابع:

- Van Den Ban, A. W., and Hawkins, H. S. (1996). Agricultural extension. USA: Blackwell science.
- King, J. A., Morris, L. L., and Fitz_ Gibbon, C. T. (1987). How to assess program implementation, London, New Delhi: SAGE.
- Swanson, B. E., and Rajalahti, R. (2010). Strengthening agricultural extension and advisory systems: Procedures for assessing, transforming, and evaluating extension systems. USA: The World Bank.
- Patton, M. Q. (1990). Qualitative evaluation and research methods. Newbury Park, CA: SAGE.
- Dart, J., Petheram, R. J., and Straw, W. (1998). Review of evaluation in agricultural extension. Rural Industries Research and Development Corporation.